

bulletin

september 2012

3

woensdag 26 september 2012

Jamaica Farewell in 100-jarige Palmenkas

Inhoud van dit bulletin

- 2** Activiteiten SOOP-lezing: Emil Polak
Activiteiten SOOP-lezing: Roeland Rengelink
Activiteiten Wandeling o.l.v. Remco Daalder
Activiteiten Muziek in Eik en Linde
- 3** Activiteiten Uitreiking Plantage Poëzieprijs 2012
Poëzie Plantagegedicht
Nieuws In memoriam Ine Vermaas
- 4** Nieuws Bulletin digitaal
Nieuws Piet Meerburgbrug
Nieuws Ode aan de Plantage, Wertheimpark
- 5** Ook in de Plantage Doksalon
Terugblik SOOP-lezing
Terugblik Jaarvergadering
Terugblik Buurtefeest Wertheimpark
- 6** Observaties uit de buurt door Joke van der Wey
Ook in de buurt 16cc en Schrijvers uit Oost

cultuurvrienden vereniging vrienden van de plantage

Muziek en theater

Palmenkas, Hortus

Aanvang 20.00 uur, kas open vanaf 19.30 uur

Toegang € 10 uitsluitend voor leden

Teksten: Marjolijn van Heemstra

Zang: Jet van Helbergen

Regie: Bart Kiene (met dank aan Luc Boyer)

*Instrumentale begeleiding, piano, accordeon, gitaar,
contrabas en slagwerk: Boele Weemhoff en Martijn
Heida*

Composities: Roald van Oosten en Joost Schouten.

Op initiatief van Ko van Geemert van onze vereniging zal op 26 september een unieke theatervoorstelling te zien zijn in de Palmenkas van de Hortus Botanicus.

Al vele jaren leek het hem een geweldig idee een theater-
voorstelling te organiseren in deze prachtige kas en het
100-jarig bestaan was natuurlijk een goede gelegenheid
daarvoor. Hij vroeg de jonge auteur Marjolein van Heemstra

Redactie Ko van Geemert, Fred IJsebrands, Ineke Vlug, Ester Wouthuysen

Uitgave Vereniging Vrienden van de Plantage, Plantage Middenlaan 18, 1018 DD Amsterdam, www.vriendenvandeplantage.nl, info@vriendenvandeplantage.nl

Verschijnt 4x per jaar. **Bestuur** Leon Deben (voorzitter), Paul Verberne (secretaris), Fred IJsebrands (penningmeester), Ko van Geemert, Michaela Hanssen, Ineke Vlug en Ester Wouthuysen. **Nieuwe leden** aanmelden via onze website.

Contributie particulieren €16, huisgenoten €7, instellingen/bedrijven €35 per jaar. Betalingen INGbank 4431490 t.n.v. Vereniging Vrienden van de Plantage, Amsterdam.

(nog niet zo lang geleden te gast bij een literaire middag in Eik en Linde) om een stuk te schrijven. Zij betrok de klassiek geschoolde zangeres Jet van Helbergen bij het project. Het mondde uit in de voorstelling *Jamaica Farewell*, een muziektheaterstuk over ontheemding en onthechting, eenzaamheid en rusteloosheid, een soms melancholische dan weer lichtvoetige voorstelling, samengesteld uit bestaande en nieuwe muziek en teksten.

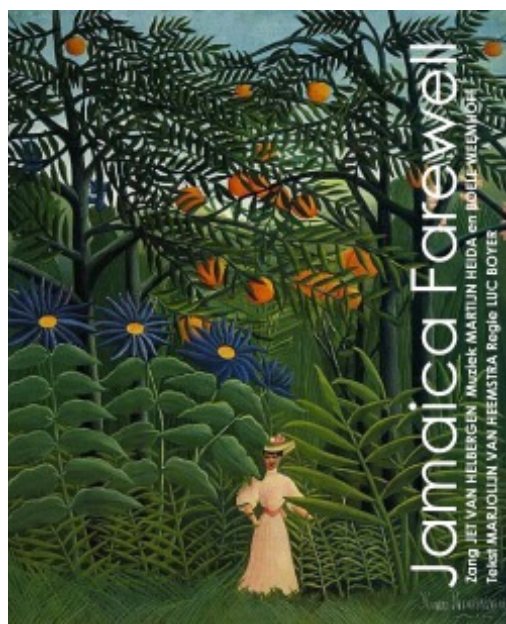
Jamaica Farewell

Wat is dat thuisland waar Harry Belafonte in zijn lied *Jamaica Farewell* over zingt? Door deze vraag liet Jet van Helbergen, klassiek geschoold zangeres, zich inspireren voor de voorstelling in de jubilerende Palmenkas. Het is een oude herinnering voor haar: vroeger, toen ze op de Antillen woonde, zong haar moeder haar met dit liedje in slaap. De voorstelling die ze uiteindelijk maakte gaat over verlangen en de zoektocht naar een thuis(land). Ook onderzoekt zij of zo'n plek überhaupt bereikbaar is, of vooral een utopie? En hoe universeel is het verlangen ernaar en is dat gebonden aan tijd?

Reserveringen speciaal voor leden

Deze avond is speciaal voor u georganiseerd. U kunt met een grote reductie de voorstelling bijwonen. Voor de voorstellingen op andere dagen betaalt u € 22. Onze leden krijgen, alléén op deze avond, dus meer dan 50% korting! Maak uiterlijk 18 september € 10 over naar bankrekening 4431490 t.n.v. Vereniging Vrienden van de Plantage, Amsterdam onder vermelding van Jamaica Farewell. Na afloop kunt u in de Oranjerie een glaasje drinken, de spelers ontmoeten en is er gelegenheid vragen te stellen.

Mis deze gedenkwaardige voorstelling niet! Het aantal plaatsen is beperkt.

ACTIVITEITEN 27 SEPTEMBER

SOOP-lezing: Emil Polak over Artis

Nieuwe Kerkstraat 124, 16.30 uur; na afloop buurtborrel, toegang gratis

Emil Polak, coördinator van het Masterplan Artis, zal ons bijpraten over de vernieuwingen die sinds 2005 in Artis plaatsvinden en waarvan de uitbreiding van de diertuin, die nu de 3e fase ingaat, een belangrijk onderdeel vormt.

ACTIVITEITEN 25 OKTOBER

SOOP-lezing: Roeland Rengelink

Nieuwe Kerkstraat 124, 16.30 uur; na afloop buurtborrel, toegang gratis

Rengelink maakt sinds 2010 namens de PvdA deel uit van het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum. Hij heeft o.a. de portefeuilles Welzijn (incl. Zorg en Diversiteit), Onderwijs & Jeugd, Kunst & Cultuur en Financiën onder zijn hoede. Hij zal ons vertellen over zijn werk, vooral waar dat raakvlakken heeft met de Plantage.

ACTIVITEITEN 29 SEPTEMBER

Wandeling o.l.v. stadsecoloog Remco Daalder

Verzamelen: 14.30 uur voor café Eik en Linde, Plantage Middenlaan 22. De wandeling duurt ca 2 uur

Aanmelden per e-mail: deben@chello.nl

Deelname gratis

Remco Daalder, in 1960 geboren op Kattenburg en opgegroeid in Amsterdam-Zuid, werkte na zijn studie biologie als beheerder van het Amsterdamse Bos. Sinds 1999 is hij stadsecoloog en adviseert hij de gemeente hoe deze de diversiteit van de Amsterdamse natuur zo goed

mogelijk kan beheren en stimuleren. Hij schreef diverse boeken over stadsnatuur: *Baltsen tussen baksteen* (2003), *Stadse beesten* (2008) en onlangs verscheen *Natuurlijk Amsterdam, 16 wandelingen in en rond de stad*.

ACTIVITEITEN 7 OKTOBER

Muziek in Eik en Linde Schubert door het Antoninkwartet met Kalle de Bie

*Café Eik en Linde, Plantage Middenlaan 22: 14.00 uur
Toegang € 5. Gratis voor leden*

Deze uitvoering van het bekende Quintet van Schubert in C-D956, onlangs nog zo schitterend ten gehore gebracht door het kwartet in de Engelse kerk op het Begijnhof, mag geen Vriend eigenlijk missen. Niet alleen vanwege het stuk zelf en de kwaliteit van deze uitvoering, maar zeker ook omdat onze talentrijke Plantagebewoonster Ruña 't Hart (viool)

deel uit maakt van het ensemble. De andere vaste leden van het kwartet zijn Shin Sihan (viool), Amke te Wies (cello) en Robin van Gameren (altviool).

Voor deze gelegenheid is het Antoninkwartet uitgebreid met cellist Kalle de Bie.

Het Antoninkwartet werd in oktober 2009 opgericht en is ontstaan uit strijkersensemble de Fancy Fiddlers o.l.v. Coosje Wijzenbeek. De kwartetleden zijn studenten van Vera Beths, Marjolein Dispa en Maarten Mostert en studeren allen aan het Conservatorium van Amsterdam.

Het kwartet kreeg masterclasses van onder anderen Quirine Scheffers, Monique Bartels en Charles Watt. Concerten werden gegeven door heel Nederland, in Zwitserland en Duitsland. In 2010 speelde het kwartet op het grachtenfestival in Amsterdam. Ze speelden samen met mezzo-sopraan Rosanne van Sandwijk en pianist Paolo Giacometti. Cellist Kalle de Bie speelde ook jarenlang in de Fancy Fiddlers. Hier leerde hij de leden van het kwartet kennen en ontstond de samenwerking. Kalle studeert aan het Conservatorium van Amsterdam bij Jeroen den Herder.

ACTIVITEITEN 10 NOVEMBER

Uitreiking Plantage Poëzieprijs

Zaterdag 10 november om 14.30 uur in de
Tangosalon, Plantage Muidergracht 155

Toegang gratis

Er werden 72 gedichten ingezonden. Het thema was: Hoe het voelt om oud te zijn, naar het gelijknamige gedicht van Adriaan Morriën. Het thema mocht overigens ruim opgevat worden: *oud(er) worden...*

De jury wordt gevormd door Morriënbiograaf Rob Molin, neerlandicus Han Foppe en Ko van Geemert.

De winnaar ontvangt een beeldend kunstwerk van Adrienne Morriën.

De genomineerden komen hun inzending voorlezen. Verder zal er op deze middag aandacht besteed worden aan de poëzie van Adriaan Morriën, die dit jaar 100 jaar geleden werd geboren.

Plantagegedicht

Het Komrij-wezen

Er is een fabeldier dat 'Komrij' heet,
Een wonderlijke naam voor zo iets aardigs.
De kop ervan is weliswaar vrij breed,
Maar verder heeft het niet veel eigenaardigs.

Hij is een beetje sullig, een soort flop.
Zijn handen lijken erg op kolenschoppen.
Ook zit de kop gewoon er bovenop.
Hij zal zich nooit eens tot iets moois ontpoppen.

Hij is een hond, meer niet. Zijn hele leven
Zal hij een wezen zijn 'dat steeds begrijpt'.
Alleen diep in de nacht jankt hij soms even,
Daar een geheime pijn zijn strot toeknijpt.

Gerrit Komrij (1944–2012)

NIEUWS

In memoriam Ine Vermaas 1930-2012

Op woensdag 11 juli hebben wij in de Aula van de Ooster Begraafplaats afscheid genomen van onze buurtgenote Ine Vermaas. Zij heeft kort voor haar overlijden gelukkig nog kennis kunnen nemen van het verschijnen van de bundel *In het J.W. Overloopplantsoen*, samengesteld door José Bolten, Peter Schumacher en Marja Wagenfeld. Dit boekje is uitgebracht als hommage voor haar onverwoestbaar ijveren voor het verbeteren van de openbare ruimte in haar buurt en in het bijzonder haar zorg voor het unieke J.W. van Overloopplantsoen. In haar overwegingen, variërend van gemeentelijk beleid tot verslaafde zwervers, vormt dit prachtige groene kleinood de rode draad. De bundel bevat een selectie van 50 van haar columns in de Plantage-Weesperbuurtkrant (1993-2003) en geeft haar maatschappelijke betrokkenheid goed weer.

Ine Vermaas stond voor vele zaken op de bres. Zo schreef zij in 2006 *Tot ziens op Kattenburg! De wederopbouw van de oostelijke eilanden 1960-1980*. Deze publicatie gaat

over de afbraak en de wederopbouwstrijd van Kattenburg, de karakteristieke buurt in de Oostelijke Binnenstad die op rigoureuze wijze is vervangen in de eerste jaren van de Amsterdamse Stadsvernieuwing.

De laatste jaren zat ze in haar rolstoel voor haar woning tegenover het plantsoen waar ze meer dan een halve eeuw heeft gewoond en waar ze in contact bleef met haar burens. Haar belangstelling en acties tot op hoge leeftijd hebben veel bijgedragen tot het behoud en de schoonheid van de Plantagebuurt. We hebben veel aan haar te danken en zullen haar missen.

NIEUWS

U kunt ons bulletin ook alleen digitaal ontvangen

U bent gewend ons bulletin 4x per jaar in uw brievenbus te ontvangen. U kunt er ook voor kiezen het bulletin alleen digitaal te ontvangen. Steeds vaker geven mensen de voorkeur aan digitaal boven papier. Wij willen u voor ons bulletin ook die mogelijkheid bieden.

Bij het verschijnen van het bulletin sturen we u dan een e-mailtje met de inhoud van het bulletin en een link waarmee u kunt doorklikken naar het volledige bulletin op onze website.

Als u hieraan de voorkeur geeft, verzoeken wij u ons dat per e-mail te laten weten (info@vriendenvandeplantage.nl). U ontvangt dan het bulletin niet meer in uw brievenbus.

NIEUWS

Piet Meerburgbrug onthuld

Bij het maken van dit bulletin is het nog niet gebeurd, maar als u dit leest wel: op 12 september is het naambord van brug nr. 234 over de Plantage Muidergracht, bij de hoek van het Hortusplantsoen en de Nieuwe Keizersgracht, onthuld.

De brug, die overigens nauwelijks als een brug wordt ervaren of herkend, maar dit terzijde, is genoemd naar Piet Meerburg, 1919-2010, de man van het studentenverzet in Amsterdam, later bekend producent van films, toneel en musicals en eigenaar van bioscopen. In 1942 richtte hij de Amsterdamse Studenten Groep (ASG) op die veel kinderen in veiligheid heeft gebracht. Hij werkte o.a. samen met Walter Süskind, joodse zakenman en beheerder van de Hollandsche Schouwburg.

De officiële vernoeming van de brug wordt verricht door burgemeester Van der Laan en de voorzitter van het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum Jeanine van Pinxteren.

NIEUWS

Ode aan de Plantage, gedicht in het Wertheimpark onthuld

Op 14 februari j.l. werd het gedicht Ode aan de Plantage van J.H. (Ko) van Geemert onthuld in het Wertheimpark. Deze onthulling zou verricht worden door Roeland Rengelink, lid van het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum, maar hij was verhinderd en werd vervangen door de stadsdeelraadvoorzitter Yellie Alkema. Het ontwerp is van Steffen Maas; op twee naastgelegen bankjes is enige informatie opgenomen over de in het gedicht genoemde personen. We danken allen zeer die aan de realisering van dit mooie initiatief hebben bijgedragen.

Ode aan de Plantage

Als je hier wacht,
hoor je de voetstappen van Hugo de Vries,
vind je de woorden van Henri Polak,
huiver je voor het beeld van Wolkers,
verdeel je Wertheims geld.

Als je hier bent,
ervaar je Morriëns gewone wonderen,
ontmoet je Zee- en Westerman,
ben je voor even vriend van Reve.

Als je hier zit,
lopen aan de overkant
nog altijd mannen
met lange baarden
en krullen
in het zwart.

OOK IN DE PLANTAGE Doksalon 2012

13 en 14 oktober. 12.00 - 18.00 uur

Plantage Doklaan 11-12

Het is inmiddels een traditie geworden in de buurt! Voor het 9e jaar strijkt de Doksalon hier neer in de voormalige Plantagekerk aan de Doklaan, weer met een aantrekkelijke en laagdrempelige tentoonstelling. Dit jaar tonen 20 beeldend kunstenaars uit Amsterdam en omgeving hun werk: schilderen, beeldhouwwerken, foto's, sieraden, ceramiek, textiel, etc. De kunstenaars zijn het hele weekend zelf aanwezig. De expositie wordt verlevendigd met muziekkuitvoeringen en dansvoorstellingen. Er zijn hapjes en drankjes. En ook dit jaar ontbreekt de populaire verloting van kunstwerken niet. Voor kinderen is er een speciaal programma van kinderfilms uit de oude doos.

TERUGBLIK 26 APRIL

SOOP-lezing Tattoomuseum

Henk Schiffmacher zelf kon niet op tijd aanwezig zijn, maar Almar Seinen, kunsthistoricus en vanaf het eerste uur betrokken bij de organisatie van het museum, was er wel. Hij vertelde levendig en zeer deskundig over de ontstaansgeschiedenis en de collectie van het Amsterdam Tattoomuseum aan de Plantage Middenlaan 62. Toen na ruim een half uur Schiffmacher zijn opwachting maakte was het publiek mooi ingewerkt en hadden de vragen zich opgehoopt... Schiffmacher putte bij de beantwoording ervan uit zijn rijke

ervaring in het tattooëgevak en lardeerde zijn antwoorden met talrijke anekdotes. Een zeer geslaagde middag!

TERUGBLIK 13 MEI

Jaarvergadering

Na de torenzaal van de Muiderpoort en het voormalige atelier van Hildo Krop (de stenen paardenstal van de Amsterdamse Omnibus Maatschappij) vond de jaarvergadering van 2012 plaats in mei j.l. in de prachtige Grote (Kerk)Zaal van de Wittenberg. De voorzitter constateerde, na een woord van welkom dat de opkomst beduidend lager was dan in de vorige jaren, maar weet dat vooral aan het feit dat het o.a. Moederdag was en een prachtige zondagmiddag! Hij was ervan overtuigd dat later bij de kooruitvoering van Ton sur Ton er meer belangstelling zou zijn (hetgeen ook uitkwam zoals op de foto is te zien). Hij beschreef de geschiedenis van de bijzondere en historische plek waar we dit keer – wederom in onze eigen buurt – mogen vergaderen. Het is een traditie om voort te zetten.

Nadat het bestuur decharge was verleend, genoten we na de pauze van een sprankelend optreden van het vrouwenkoor Ton sur Ton. Dit uit 20 leden bestaande koor o.l.v. dirigent Irene Schepers werd opgericht in 2006. Het koor zong twee liederen van Camille Saint Saëns (Chanson des Aiguilles en Salut au Chevalier Printemps), vier liederen (opus 17) van Johannes Brahms, van Gabriel Fauré (Cantique en Tantum Ergo), de Moravische Duetten van Antonín Dvorak en besloot met Gustav Holst (vier werklieder en Spring). Het koor werd begeleid aan de piano door Petra Luteijn.

TERUGBLIK 1 JULI

Buurtfeest Wertheimpark 2012

Op 1 juli van dit jaar vond in het Wertheimpark het jaarlijkse Plantage-Weesperbuurtfeest plaats, mede georganiseerd door de Vereniging Vrienden van de Plantage. Veel buurtgenoten konden elkaar onder het genot van een hapje en

drankje ontmoeten op deze mooie plek, en kennismaken met de vele organisaties en verenigingen die onze groene buurt rijk is. Een druk bezochte middag, en de weergoden waren ons redelijk goed gezind. Alleen het optreden van de band *Zorita* werd onderbroken door een fikse regenbui. De middag begon met een swingend optreden van de Jazz Juniors van Peter Guidy, gevolgd door de zwoele Zuid-Amerikaanse klanken van Letitia Bals *Duo Rumbadama*. De jongerenband *Please*, vorig jaar het succes van de middag, was ook dit jaar van de partij en goed op dreef. De uitsmijter was zoals voorgaande jaren weer de *Fanfare van de Eerste Liefdesnacht*. De presentatie van deze mooie middag was in handen van Bill Monsour.

OBSERVATIES UIT DE BUURT

Uitlaatstroken

Door Joke van der Wey

Tegenover de Sarphati-kazerne is een uitlaatstrook aangelegd, te gebruiken door mens en hond. Afgelopen zaterdagmiddag trof ik er een blijde herdershond, een chowchow en een zachtmoedige pittbull. Zo te zien hadden ze 't naar hun zin. Halverwege staat een tafel- en bankconstructie voor de baasjes. Verderop kun je zitten in een zitkuil van keien en gaas, met uitzicht op de lange muur van Artis. Keurig. De Laagte Kadijk wordt ook keurig aangeharkt. De strook achter de tuinen van de Sibbelwoningen is bestemd voor openbaar groen. Groenstrook, het woord zegt het al. Een reepje park. Naast die enorme kastanje is zelfs een oprit aangelegd voor rolstoelen en er komt een slingerpad. Tot nu toe is er alleen omgewoelde aarde. En wat komt er? Wat struiken. Keurig.

Toen ik dertig jaar geleden in deze buurt terecht kwam, begon hier het wilde oosten. Het echte Oost, met name de Indische buurt, was een droefsnoetige omgeving met kansarme straten. In de Plantage waren veel huizen aan een opknapbeurtje toe. Er stonden prachtige loodsen te verkommeren op de Hoogte Kadijk, schuin tegenover de scheepswerf. Inmiddels zijn ze afgebroken en vervangen door matige flatblokken. In die straat lagen verder enorme stukken braak. Het Entrepotdok was een geheimzinnige onbewoonde plek waar het naar verleden rook. Aan de overkant van het water, naast Artis, huisden stadsnomaden in woonwagens tussen oud ijzer en zelfverbouwde groenten. Een zootje, zeker, maar wel eh.... authentiek. Het is goed dat er veel veranderd is. Het is allemaal veel beter geworden. Vaak ook mooier. En veel mensen wonen hier met plezier, onder wie ikzelf. Maar als ik langs die uitlaatstroken kom die voor mens en hond zijn aangelegd, dan verlang ik wel eens terug naar het wilde oosten, met z'n braaklandjes en ruige stadsnatuur.

Het deed me dan ook veel genoegen dat de oever naast uitlaatstrook 'Sarpahatikade' begroeid is met brandnetelwouden. Een enkel wilgenroosje. Verder niks.

OOK IN DE BUURT

Cafe-bioscoop 16cc

Kadikhsplein 16; ma t/m do 16.00 tot 01.00 uur

vr & za 16.00 - 02.00; zo 13.30 tot 01.00 uur

Velen van u hebben er vast al mee kennis gemaakt, met 16cc, het café en cultuurcentrum aan het Kadikhsplein 16. Behalve een café herbergt dit pand in de kelder een heuse bioscoop met 20 plaatsen. In het café en in het zaaltje erboven, dat via een open trap wordt bereikt, worden wisselende verkooptentoonstellingen gehouden. Op het ogenblik is er een expositie te zien onder de titel *When I think of Texas* van de in Texas geboren en in Amsterdam wonende fotografe en schrijfster Katherine Oktober Matthews. Ook worden er in 16cc regelmatig live concertjes georganiseerd en vinden er interviews met schrijvers plaats. Zie voor het programma de website: www.16cc.nl.

OOK IN DE BUURT

Schrijvers uit Oost: Maartje Wortel m.m.v. Anne Soldaat

28 september, 17.00-19.00 uur

Kompaszaal, KNSM-Laan 311, Zeeburg

Toegang € 5

Maartje Wortel is hoofdgast op de tweede editie van Schrijvers uit Oost. Aan de hand van het werk van onder meer David Lynch en Annie M.G. Schmidt gaat zij in op de rol die ruimte speelt in haar werk. Ze neemt gitarist, zanger en songwriter Anne Soldaat mee die nummers zal zingen van zijn nieuwste CD *Anne Soldaat*. De avond wordt afgesloten met de winnende tekst van de verhalenwedstrijd 'Schrijf je Straat'.

Schrijvers uit Oost is een initiatief van Marian Boyer, Teuntje Klinkenberg, Floor Schrijvers en Wouter Bok. Hun doel was in Amsterdam-Oost ontmoetingen te organiseren tussen publiek en schrijvers uit Oost.

De eerste – try-out – ontmoeting vond plaats op 18 maart j.l. in Canvas in het voormalig Volkskrantgebouw aan de Wibautstraat. Daaraan werkte een aantal auteurs mee: Maartje Wortel, Wanda Reisel, Elke Geurts, Quinsy Gario, Renée van Marissing, Jowi Schmitz en Anja Sicking. Op 31 mei j.l. vond de eerste officiële editie van de 1e zesdelige reeks plaats in Café Roest aan de Czaar Peterstraat, met als gast Gustaaf Peek. Het leek eigenlijk het meest op een aflevering van Zomergasten, maar dan met publiek in de zaal. Peek werd geïnterviewd door Reinoud Degelink, waarbij telkens filmfragmenten werden vertoond.

Voor reserveringen, al dan niet met maaltijd, voor meer informatie over de verhalenwedstrijd, en over de in 2013 bij Uitgeverij Babel & Voss verschijnende bundel Oost met alle interviews, verwijzen we u naar de website: www.schrijversuitoost.nl